

**2008 MALÎ YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISI İLE 2006 MALÎ YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİNHESAP KANUNU
TASARISI'NIN PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME
TUTANAKLARI**

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyonkarahisar)
BAŞKANVEKİLİ: Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)
SÖZCÜ : Hasan Fehmi KINAY(Kütahya)
KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

-----O-----

02.11.2007

İ Ç İ N D E K İ L E R

- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
- Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu
- Devlet Personel Başkanlığı

- MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
- Savunma Sanayi Müsteşarlığı

.....
BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.
Sayın Hasip Kaplan. Yok.
Esfender Korkmaz. O da yok.
Akif Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumunun Sayın Başkanı, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, bürokrasinin değerli mensupları; ben, bugün bütçelerini görüşeceğimiz kurumlardan Devlet Personel Başkanlığı ile Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumunun görev alanlarına ilişkin olarak hükümet politikaları konusunda görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Devlet Personel Başkanlığı, Türk kamu personel rejiminin düzenlenmesiyle görevli olan bir kurumumuz. Ancak, bugüne kadar Türkiye’de, Türk kamu personel rejiminin düzenlenmesi konusu bir insan kaynakları politikası olmaktan çok, bir maliye politikasının unsuru olarak algılandığından dolayı, bağımsız bir Türk kamu personel rejimi politikası bir türlü oturtulamamıştır. Konuya ilişkin olarak bütçe ihtiyaçları, bütçe gerekleri bu konuda Maliye Bakanlığının ağırlığının öne çıkmasına neden olmuş, Devlet Personel Başkanlığı bu konuda biraz daha ikincil konumda kalan bir kurum olmuştur. Buna rağmen, Türk kamu personel rejiminin bugüne kadar oturmuş, daha doğrusu, AKP Hükümetleri kurulana kadar oturmuş, yerleşmiş, benimsenmiş ve bir sorunu da görülmemiş birtakım kuralları vardı. Ancak, AKP ile birlikte bu kuralların esnetildiğini, Türk kamu personel rejiminin birtakım ilkelerinin bir kenara atıldığını ve bu temel ilkelerin çöktüğünü görüyoruz.

Dünyada personel rejimi olan ülkelere baktığımızda ana olarak iki rejim olduğunu görürüz. Birincisi kariyer rejimidir, ikincisi de kadro sınıflandırma sistemidir. Kariyer sisteminde, kariyer rejiminde personel için âdeta çalışma hayatı boyunca sürecek olan bir iş söz konusudur. Görevler, sistem bu şekilde tanımlanmıştır. Çünkü, bu sistemde kamu hizmetinde süreklilik gibi bir kavram esas alınır. Yine bu sistemde kamu örgütlerinde

çalışmaya, tecrübeye dayalı bir bilginin birikimi esastır. Bu sayede kariyer rejimi, uygulandığı ülkelerde ki, bunlar daha çok Avrupa ülkelerinde uygulanır, İngiltere, Fransa, Almanya gibi Avrupa ülkelerinde uygulanan bir sistemdir. Bu ülkelerde kamu hizmetlerinin yürütülmesinde tarafsızlık ve kamu yararını gözetme gibi birtakım ilkeler esas alınır. Kadro sınıflandırma sistemi ise daha çok özel sektör anlayışına dayalı bir istihdamı esas alın bir modeldir. Amerika Birleşik Devletleri ve Yeni Zelanda gibi ülkelerde uygulanır. Burada daha çok iş tanımlanır ve tanımlanan iş çerçevesinde bir personel arayışına veya istihdamına gidilir.

Türkiye’de kariyer rejimi benimsenmiştir. Ancak, kariyer rejiminin, biraz önce de belirttiğim gibi, AK Partiyle birlikte aşınmaya başladığını, onun oturmuş olduğu temel birtakım dayanakların, unsurların sistemden yavaş yavaş çıkarıldığını ve kariyer sisteminin çökmeye başladığını görürüz. Devlet Personel Başkanlığı bütçesinin 2008 yılı bütçesini değerlendirirken, 2008 yılına kadar, bu yıla kadar, 2007 dahil, AK Partinin neler yaptığını çok kısaca hatırlamakta yarar var.

Birincisi, şu, 58’inci Hükûmetin Acil Eylem Planındaki tarihi 3 Ocak 2002’tür. 58’inci Hükûmet ciddi bir personel reformu yapma sözü vermiştir. Bugüne kadarki hükûmetleri ağır cümlelerle, kinayeli cümlelerle eleştiren 58’inci Hükûmet, personel reformunun yapılması sözünü vermiş ve bugüne kadar bu reformun yapılmayışının temel gerekçesi olarak da bürokratik oligarşiye sığınmış ve bürokratik oligarşiye teslim olan ve reformun yapılması nedeniyle, yapılacak olması halinde, menfaatleri haleldar olacak kesimlerin varlığını gerekçe göstermiştir. Bu çok ciddi bir eleştiridir. Kelimeler, cümleler aynen dediğim gibi değil. Bunu daha önceki bütçe konuşmalarında bu metni aynen okuduğum için tekrar okuyorum, ama, arzu eden arkadaşlar, eylem planı yanında yoksa verebilirim, kendileri okuyabilirler, ama, şimdi geldiğimiz noktada, 60’ıncı Hükûmetin gündeminde bir personel reformunun, kamu personel rejiminde bir reformun olmadığı anlaşılmaktadır. Ben Sayın Bakanın görev anlayışına saygı duyuyorum. Personel, sosyal güvenlik konusundaki çalışmalarını hatırlıyorum, biliyorum. Bu konuda da kendisi kişisel olarak birtakım iddiaları taşıyabilir, ama, 60’ıncı Hükûmet, 58’inci Hükûmetin vermiş olduğu kamu personel reformu sözünden vazgeçmiştir. Esasen vazgeçmek zorundadır, çünkü, bugüne kadarki uygulamaları bir reformun işaretini vermekten çok, Hükûmetin, AKP anlayışının kadrolaşmasına yönelik örneklerdir.

Neler yapmıştır 58 ve 59’uncu Hükûmetler, sırayla özetleyerek söylemek istiyorum. Birincisi, teşkilat kanunlarında yapılan değişikliklerle, yöneticilik statüsündeki kadrolarda çalışanların görevlerine son verilerek, bu personelin yerine siyaseten atamalar yapılmış ve Türk kamu yönetimi alanında kanun yoluyla kadrolaşma uygulaması başlatılmıştır. Vekaleten atama, vekaleten görevlendirme, yine 58 ve 59’uncu Hükûmetlerin uygulamaya koyduğu bir başka model, bir başka yöntemdir. Gerek kanun yoluyla kadrolaşma gerekse vekaleten atama türünden uygulamalar, esasen statü hukuku çerçevesinde memurluk güvencesine dayalı olarak kariyer ve liyakat ilkeleri esasında kurgulanmış kamu personel rejimini temelden sarsmış ve her türlü hukuksuz uygulamanın önünü açmıştır. Kadro sistemi, kadro rejimi çökmüştür. Memuriyet statüsünün en temel parçası olan kadro rejimi işlevini göremez hale gelmiştir. Kadroya bağlı istihdam yerine, geçicilik ve sözleşmelilik esasında istihdam hedeflenmiş ve çıkarılan yasalar bu anlayış çerçevesinde çıkarılmıştır.

Geçen yasama döneminde çıkarılan ve geçici işçilerin kadroya geçirilmesi olarak anılan 4 Nisan 2007 tarihli ve 5620 sayılı Kanunla, ta cumhuriyetin ilk yıllarından beri Türkiye’de uygulanmakta olan memurluk statüsü, deyim yerindeyse memurluk statüsünün âdeta cenaze namazı kılınmış ve bunun yerine sözleşmelilik statüsünün yaygınlaştırılması yolunda çok ciddi, çok temel bir adım atılmıştır. Hatırlayalım, o kanuna ilişkin gerek Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerini gerek Genel Kuruldaki görüşmeleri hatırlayalım, oradaki tartışmaları hatırlayalım, bu dediğime hak vereceksiniz. Orada yapılan neydi? Esas olarak geçici işçilerin kadroya geçirilmesinin ötesinde yapılan çok temel bir

düzenleme vardı. Bu düzenleme, sözleşmelik statüsünün zaruri ve istisnai hallere bağlı olmaktan çıkarılarak yaygınlaştırılmasıydı. Plan ve Bütçe Komisyonundaki metin çok daha vahim bir düzenleme içeriyordu. Genel Kurulda bir miktar düzeltildi, ama, sözleşmelik statüsünün daimi bir istihdam şekli olduğu, daha doğrusu, istisnai ve zaruri hallere münhasır bir istihdam şekli olmaktan çıkarıldığı çok açıktı.

Geçici işçinin tanımı 657 sayılı Kanunun 4/D maddesinde varken, bu personelin hangi usul ve şartlarla istihdam edileceği 5620 sayılı Kanunda düzenlenmiştir. O zaman da burada ben ifade etmiştim. Yani, personelin istihdam şekli bir başka kanunda, istihdam usulü bir başka kanunda düzenleniyor ve iki kanunun anlayışı temelde zaten birbirinden farklı. Sürekli işçi, geçici işçi kavramları 657 sayılı Kanuna eklendi sözünü ettiğim 5620 sayılı Kanunla. Oysa, iş mevzuatında sürekli iş, süreksiz iş kavramları zaten var. Onlar varken, bir de 657 sayılı Kanunda iş mevzuatını bir kenara atarak, âdeta onu ciddiye almayarak, sürekli işçi, geçici işçi kavramlarını mevzuata dahil etmek son derece hatalı olmuştur. Bunlar Türk kamu personel rejimini alt üst eden uygulamalar olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, ek süre veriyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçen yasama döneminde 40 + 40 olarak isimlendirilen, yani, memurlara birinci yarı yıl için 40 lira, ikinci yarı yıl için 40 lira verilmesini öngören yasal düzenlemeyle de hükümet kamu personel rejiminden vazgeçtiğini esasen ilan etmişti.

Değerli arkadaşlar, Devlet Personel Başkanlığının 2008 yılı bütçesini değerlendirirken, bu söylediğim hususları ben Sayın Bakanın görev anlayışındaki samimiyete ve ciddiyete güvenerek kendilerine ve komisyon üyelerine sunmuş oldum.

Devlet Personel Başkanlığı ile ilgili olarak iki soru yöneltmek istiyorum ayrıca Sayın Bakana. Birincisi, Sayın Bakanın sunuş konuşmasında vermiş olduğu kamu çalışanları sayısı ile Türkiye İstatistik Kurumunun anketinde yer alan sayılar birbirini tutmamaktadır, daha doğrusu, Türkiye İstatistik Kurumunun istatistiğinde yer alan rakamlar. Bu istatistik önümde, verebilirim. Oradaki kadrolu personel sayılarıyla, sözleşmeli personel sayılarıyla Sayın Bakanın rakamları tutmamaktadır. Esasen geçen yıl Sayın Mehmet Ali Şahin Devlet Personel Başkanlığıyla ilgili konuşmasını yaparken, Devlet Personel Başkanlığının kamu personel sayısını bilebilecek durumda olmadığını ifade etmişti ve bu çerçevede bir PERNET Projesini uygulamaya koyacaklarını ve bu projenin de 2007 yılı sonuna kadar gerçekleşeceğini, biteceğini ifade etmişti. Ben hem o istatistikte yer alan rakamlarla Sayın Bakanın vermiş olduğu Devlet Personel Başkanlığı rakamları arasındaki farklılığın nedenini sormak istiyorum hem de söz konusu projenin ne durumda olduğunu, 2007 sonu itibarıyla bitip bitmeyeceğini sormak istiyorum.

Alkollü İçkiler, Tütün, Tütün Piyasası Kuruluyla ilgili görüşlerimi de şöyle özetlemek istiyorum: Önceki Başkanın, şu an görev yapmakta olan Sayın Başkandan önceki Başkanın 2007 yılı bütçesine ilişkin olarak 2006 yılı kasım ayında Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmeleri sırasında vermiş olduğu çok çarpıcı bilgiler vardı. Sigara üretiminde ve tüketim miktarında, alkollü içkiler üretim ve tüketim miktarında, satış miktarlarında, monopol öncesi dönemle monopolün kalktığı dönem sonrasını kıyaslamak suretiyle çok ciddi düşüşler olduğunu söylemişti ve gerekli kurumsal düzenlemeler yapılmadan monopolün kaldırılmış olmasının büyük bir hata olduğunu söylemişti. O zamanki Sayın Başkanın vermiş olduğu rakamlar ile kurumdan almış olduğum son rakamları da ilave ederek, ben birkaç rakamı kıyaslamalı size vermek istiyorum.

Sigara tüketimi 2001 yılında 111 milyar adettir. Bu rakam, 2006 yılında, 2006 yıl sonu itibarıyla 107,9 milyara inmiştir. 111,7'den 107,9'a, aşağı yukarı 4 milyar adetlik bir azalma vardır.

İki şekilde yorumlanabilir bu: Ya insanlar sigara tüketimini azalttılar ya da burada bir kaçak var.

Ben, insanların, toplumun sigara tüketimini azalttığı kanaatinde değilim, burada, sigarada bir kaçak olduğunu düşünüyorum. Esasen yüksek Özel Tüketim Vergileri, Hükûmetin bu konudaki Özel Tüketim Vergisi politikasının bu kaçığı teşvik ettiğini düşünüyorum. Bunu o zaman da söylemişim, şimdi de ifade ediyorum.

Aynı şeyi, diğer, alkollü içkilerde de söyleyebilirim. Rakı üretimi ve satışı, şarap üretimi ve satışı, aynı şekilde çok ciddi düşüşler gösteriyor.

Bakın, şarap üretimi 2000 yılında 47 milyon litreken, şimdi, 2006 yılında 23,4 milyon litreye düşmüştür. Önceki Hükûmet, 57'nci Hükûmet, o zaman 2000 yılı programını yaparken, alkollü içkilere de bir Özel Tüketim Vergisi, o zamanki ismiyle Katma Değer Vergisi bünyesindeki ek vergi artışını getirirken şarapta bundan kaçınmıştı, ama, bu Hükûmetin ilk yaptığı iş, şarapta...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Son, bitiriyorum, soru sorma hakkımı da kullanıyorum Sayın Başkan, teşekkür ederim.

...Özel Tüketim Vergisi artışına gitmek oldu ve sonuç budur; şarapta bir kaçak var, şarapta merdiven altına kayan bir üretim var.

Rakı rakamları aynı şekildedir. 68 milyon litreden rakı üretimi -hemen onu da veriyorum Sayın Başkan- 46,5 milyon litreye inmiştir. Hükûmetin Özel Tüketim Vergisi politikasını kesinlikle gözden geçirmesi gerekir.

Özel Tüketim Vergisi artışları bu ürünlerin tüketimini azaltmamakta, tam tersine kaçığı özendirmekte, kaçığı artırmaktadır, ama, bugün öğrendiğim, buraya, komisyonun öğleden sonraki oturumuna gelmeden öğrendiğim haber, radyodan dinlediğim haber, Hükûmetin sigarada Özel Tüketim Vergisi artışını gerçekleştirdiği yönünde. Bunu doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum. Reel olarak Özel Tüketim Vergisi artışı, bu Hükûmet döneminde, 2002 sonuyla 2007 yılını kıyaslırsak, gayrisafi millî hasılaya oran olarak yüzde 50 oranında artmıştır. Dolaysız vergilerin payını, toplam gelir içindeki payını azaltan Hükûmet, bunun telafisini alkollü içkilere ve sigaraya Özel Tüketim Vergisi artışı yapmak yoluyla bulmaya çalışmıştır, ama, bu, bizi doğru bir yere götürmüyor. Ben, bu konularda, Üst Kurulun Hükûmeti uyarmasını, Hükûmete politikalarının daha iyi olması yönünde tavsiyelerde bulunmasını bekliyorum. Sözlerimi burada bitiriyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

.....

BAŞKAN – Sayın Öz'e teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, görüşmeler tamamlandı.

Şimdi, kurum bütçeleriyle ilgili soru faslına geçiyoruz. İkişer dakikalık süre içerisinde arkadaşlarımız sorularını soracaklar.

Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sormak istediğim konu şu ve biraz da konuyu açarak sormak istiyorum. Alkollü içkiler ve sigara üzerindeki Özel Tüketim Vergisi artışlarının bu piyasadaki kayıt dışılığı körüklediğini rakamlarla ifade etmeye çalıştım. Tüketimde rakamlara göre gözükün azalışın, gerçekte tüketimde gerçek bir azalış olmadığını, bunun kayıt dışı tüketimi ve satışı özendirdiğini ifade ederek, rakamlarını da ortaya koydum.

Şimdi, özel tüketim vergilerinin iki amacı vardır aslında. Birinci temel amaç Hazineye gelir sağlamaktır. Hangi ülkede uygulanırsa uygulansın özel tüketim vergilerinin ilk temel amacı, ilgili ülke hazinesine gelir sağlamaktır. Bizdeki ilk temel amaç da budur.

İkinci olarak, bu vergiler belirli politikaların aracı olarak da kullanılabilir. Yani, maliye politikası aracı olmanın ötesinde bir sağlık politikasının aracı, bir ulaşım politikasının aracı olarak da kullanılabilir. Tüketici davranışlarını etkilemenin, değiştirmenin bir aracıdır özel tüketim vergileri aynı zamanda.

Alkollü içkiler ve sigaradaki özel tüketim vergisi artışları Avrupa Birliğine üye olan ülkelerde, artık, bu ikinci amaç doğrultusunda kullanılmaktadır. Bu vergileri artırmak

suretiyle, insanları, bu keyif verici ama sağlığa zararlı maddelerin tüketiminden uzaklaştırmak amaçlanıyor.

Bizde tüketimde azalış gibi gözükten rakamlar, gerçekte bir azalışı ifade etmiyor. Yani, Hükûmetin gerçekte amacı “efendim, biz bunların tüketimini azaltmak istiyoruz, bunlar sağlığa zararlı ürünler, o nedenle vergileri artırıyoruz” olsaydı, böyle bir yorumu bugüne kadar Hükûmet yetkililerinden alabilirdik. Bunu, zaten, hiçbir Hükûmet yetkilisi ifade etmiyor. Tam tersine, her bütçe bağlanırken bu vergilerdeki artışlar bütçe denkleğini sağlamak adına gündeme geliyor ve Hükûmet ondan sonra artışları gerçekleştiriyor.

Söylemek istediğim ve öğrenmek istediğim; bu vergilerdeki artışlar ne Hazineye gelir sağlıyor, ek gelir sağlıyor ne de tüketicinin davranışlarını etkiliyor değil mi diyerek sorumu sorayım.

İkinci sorum da şu: Şimdi, bu, TEKEL’in alkollü içkiler bölümünün özelleştirilmesi değerli arkadaşlar, bir fiyaskodur. 210 milyon dolara satılan bir fabrika ve tesisler bir iki yıl sonra 900 küsur milyon dolara satılmaktadır.

TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir) – 292 milyon küsur...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Evet, rakamda yanılabilirim. Aşağı yukarı 3 katı bir rakamla satılmaktadır.

Sayın Yemişçi “alanlar içerisinde bir de Cumhuriyet Halk Partili var” diyerek, aslında şunu kabul ediyor. Yani, bu, ucuz satılmıştır. Burada bir problem vardır. Ama, alanlar arasında bir Cumhuriyet Halk Partili de var demek suretiyle, bu suçun ortaklarını çoğaltmaya çalışmaktadır. Bunu kabul etmek mümkün değildir.

TUĞRUL YEMİŞÇİ (İzmir) – Ben de kabul etmiyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Özelleştirme, bakın, özelleştirme sonucu rakamları verdim Sayın Yemişçi. Rakı tüketimi, rakı üretim ve tüketimi, şarap üretim ve tüketimi azalıyor, kayıt dışına gidiyor.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, soru sormak için söz verdim; yani, Yemişçi’ye cevap veriyorsunuz.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Rakamlar burada bir kayıt dışına gidişi gösteriyor. Oysa özelleştirmeden amaç nedir; daha iyi üretim, vatandaşın, tüketicinin refahında artış, fiyatlarda, rekabet nedeniyle fiyatlarda düşüş, sonunda hem toplumun hem ülkenin bundan kazançlı çıkmasıdır. Burada kazançlı çıkan sadece bu şeyi alan, özelleştirmede bu şirketi alan şirket olmuştur. Toplum, vatandaş kazançlı çıkmamıştır.

Bu konuda Sayın Başkan ne düşünüyor acaba?

Teşekkür ederim.